

Μητρ. Δημητριάδος: Προσπάθεια αποδόμησης της ιστορικής αλήθειας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Δημητριάδος και Αλμυρού

Η Εκκλησία μας θα πρέπει να ανταπαντήσει στην συστηματική, οργανωμένη και καλοσχεδιασμένη προσπάθεια αποδόμησης της ιστορικής αλήθειας, που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια, κυρίως ως προς την συμβολή της Εκκλησίας στην υπόθεση του Αγώνα της Ελευθερίας, δήλωσε μεταξύ άλλων ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος & Αλμυρού κ. Ιγνατίου στην Σύναξη εκπροσώπων των Ιερών Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Ελλάδος, για την οργάνωση των Εορταστικών Εκδηλώσεων, επί τη συμπληρώσει 200 ετών από της Εθνικής Παλιγγενεσίας, το έτος 2021.

Ο χαιρετισμός Του Σεβ. Μητροπολίτου

Αγαπητοί Πατέρες, εκπρόσωποι των Ιερών Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Ελλάδος, ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Με αναστάσιμη χαρά, σας καλωσορίζουμε στους φιλόξενους χώρους του Συνοδικού μας Μεγάρου στην σημερινή Σύναξη, που αποσκοπεί στην οργάνωση και στον καλύτερο δυνατό συντονισμό των εκδηλώσεων, που η καθ' Ελλάδα Εκκλησία φιλοδοξεί να πραγματοποιήσει το σωτήριο έτος 2021, κατά το οποίο συμπληρώνονται 200 χρόνια από το ξέσπασμα της Επανάστασης του 1821 και την κατάκτηση της Εθνικής μας παλιγγενεσίας. Φορέας προγραμματισμού και υλοποίησης των ανά την Ελλάδα εκδηλώσεων, κατ' εντολήν της Ιεράς Συνόδου, είναι η καθ' ημάς Ειδική Συνοδική Επιτροπή Πολιτιστικής Ταυτότητας, η οποία, μεταξύ των πολλών και, κατά γενική ομολογία, επιτυχημένων εκδηλώσεων της στον έως τώρα εικοσαετή βίο της, ανέλαβε το υψηλό καθήκον να αναδείξει την σπουδαιότητα αυτής της πολυσήμαντης επετείου για το παρόν και το μέλλον μας, μελετώντας εμβριθώς τα διδάγματα που εξάγονται από τον θυσιαστικό αγώνα των ενδόξων προγόνων μας. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή μας, με την έγκριση και ολόθυμη υποστήριξη της Ιεράς Συνόδου, προγραμμάτισε δέκα ετήσια, Διεθνή Επιστημονικά Συνέδρια, έως το έτος 2021, έχοντας υλοποιήσει μέχρι σήμερα τα επτά και έχοντας εκδώσει, σε αντίστοιχους τόμους, τα Πρακτικά των πρώτων έξι.

Από την έως τώρα γόνιμη και καρποφόρο επιστημονική διεργασία, αποδείχθηκε ότι η Ελληνική Επανάσταση του 1821 υπήρξε ο πιο καθοριστικός παράγοντας για την οργάνωση του νέου Ελληνισμού, σε εθνικό, πολιτικό και πολιτιστικό επίπεδο. Όμως, όπως συμβαίνει με τα πραγματικά μεγάλα γεγονότα, ήταν απαραίτητη και η οικουμενική της διάσταση. Δεν είναι τυχαίο ότι, παρά τις προειδοποιήσεις των Ελλήνων οπαδών του Διαφωτισμού, ότι το έθνος δεν ήταν έτοιμο να επαναστατήσει, λόγω απουσίας πνευματικής και κοινωνικής ανάπτυξης, η Επανάσταση έγινε και, παρά τα μεγάλα προβλήματά της, πέτυχε την παλιγγενεσία, συγκινώντας ένα μεγάλο μέρος των Ευρωπαίων διανοητών και καλλιτεχνών, ενώ παράλληλα, τροφοδότησε εκ νέου τα διεθνή κινήματα για εθνική ανεξαρτησία και αποτίναξη κάθε μορφής δουλείας.

Την ίδια στιγμή, η Επανάσταση συγκίνησε και συσπείρωσε διαφορετικές και αποκλίνουσες ομάδες και κοινωνικές τάξεις Ελλήνων, όπως εμπόρους, αρματολούς και κλέφτες, διανοούμενους, δασκάλους, φωτεινά πρόσωπα της Εκκλησίας, που αποτελούσε, στο πλαίσιο του Οθωμανικού Κράτους, την νομικά υπόλογη, αλλά και πολιτιστικά και εθνικά αδιαμφισβήτητη ηγεσία του σκλάβου έθνους. Η διαπίστωση αυτή συνιστά ένα πειστικότατο τεκμήριο για την σημασία της μνήμης του γεγονότος αυτού στην χάραξη του μέλλοντος, όχι μόνο για την Ελληνική κοινωνία σήμερα, αλλά και του σύγχρονου ανθρώπου ευρύτερα.

Ο λόγος που έκανε τα μέλη του Σώματος του Χριστού να συστρατευτούν σε μια ένοπλη εξέγερση, είναι η διάσωση του υπέρτερου αγαθού της βασικής συνθήκης αλήθειας του ανθρωπίνου προσώπου, όπως αυτό κατανοήθηκε εξίσου στον Ευαγγελικό λόγο και συμπυκνώθηκε στο πρόταγμα της Ελευθερίας, όχι απλώς ως εθνικής οριοθέτησης απέναντι στον άλλο, ούτε ως ατομικής δυνατότητας απεριόριστων επιλογών, αλλ' ως πάλης απέναντι σε κάθε συνθήκη θανάτου. Η έννοια της Δικαιοσύνης, ως τμήμα της ελευθερίας από τις άδικες δομές του θανάτου, η έννοια της Ελευθερίας να συλλογάζσαι ελεύθερα και άρα καλά, η Ειρήνη, μέσα από την αλήθεια στις σχέσεις των ανθρώπων και άλλα πολλά όμοιά τους, είναι αυτά που συμποσούνται στην έννοια της Ελευθερίας και δικαιώνουν το ανεπανάληπτο δίλημμα, που οδηγεί σε κάθε είδους θυσία: Ελευθερία ή θάνατος!

Καθώς η Ορθόδοξη Εκκλησία επιδιώκει να διακονεί διαρκώς με τον λόγο της αυτή την διαρκή και ματωμένη διεκδίκηση της Ελευθερίας στην πράξη, επιδιώκει με την επέτειο των 200 χρόνων της Επανάστασης, να ξαναστρέψει τον στοχασμό στα γεγονότα της σπουδαίας και κρίσιμης εκείνης ιστορικής περιόδου, υπό το πρίσμα αυτής της έννοιας της Ελευθερίας και της σημασίας της σ' ένα ευρύτερο περιβάλλον, διαμορφωμένο από τις σύγχρονες συνθήκες και από τις συνέπειες της μεγάλης πνευματικής και οικονομικής κρίσης, που πλήττει τα τελευταία χρόνια την Ελληνική κοινωνία, αλλά και την αντίστοιχη κρίση στις σχέσεις των Κρατών, στο εσωτερικό των κοινωνιών και στην κατάσταση όλου του πλανήτη. Επιδιώκει, όμως, παράλληλα, να ανταπαντήσει στην συστηματική, οργανωμένη και καλοσχεδιασμένη προσπάθεια αποδόμησης της ιστορικής αλήθειας, που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια, κυρίως ως προς την συμβολή της Εκκλησίας στην υπόθεση του Αγώνα της Ελευθερίας. Και αυτό το πράττει όχι με απολογητική διάθεση, αλλά προς τον σκοπό της ιστορικής αποκατάστασης, στηριζόμενη στις αυθεντικές ιστορικές πηγές, που δεν υπακούουν σε άνωθεν κελεύσματα και σκοτεινές σκοπιμότητες, αλλά παρακολουθούν τα γεγονότα και ακούν την διαχρονική φωνή των Αγωνιστών.

Υπό το πρίσμα αυτό, οι προτεινόμενες και προγραμματιζόμενες εκδηλώσεις του

2021, μπορούν να ενταχθούν σε δύο βασικούς άξονες: Α. Την ανάδειξη των γεγονότων της Επανάστασης, των ιδεών που την στήριξαν, των συνθηκών που ευνόησαν την οργάνωση και το ξέσπασμά της και Β. Τα μηνύματα που η Επανάσταση μπορεί να δώσει στους σημερινούς Έλληνες, ιδιαίτερα στους νέους, που δοκιμάζονται από τις αντίξοες συνθήκες της ποικιλόμορφης κρίσης.

Με βάση αυτά, νομίζουμε ότι το σκεπτικό των εκδηλώσεων θα πρέπει να καλύπτει τους εξής τομείς:

Την ανάδειξη των ιστορικών γεγονότων και της ευρύτερης ιστορικής συγκυρίας, στοιχείων δηλ. που είναι σχετικά άγνωστα στους σημερινούς Έλληνες, είτε λόγω ελλιπούς ενημέρωσης, είτε λόγω μειωμένου ενδιαφέροντος (π.χ. διαλέξεις, ημερίδες, συνέδρια, παρουσιάσεις των τόμων με τα πρακτικά των Επιστημονικών μας Συνεδρίων κ.άλ.).

Την ανάδειξη των ιδεών και των συλλογικών κατακτήσεων που η Επανάσταση έφερε στο προσκήνιο (π.χ. συλλογικοί δημοκρατικοί θεσμοί, με την μορφή της Εθνοσυνέλευσης).

Μορφές και πρόσωπα του Αγώνα ή της ευρύτερης ιστορικής συγκυρίας, που έδρασαν πριν και αμέσως μετά, σε συνάρτηση με την Επανάσταση και που μπορούν να προβληθούν ως πρότυπα για τους νεοέλληνες (π.χ. Ρήγας Φεραίος, Ιωάννης Καποδίστριας, Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, Γιάννης Μακρυγιάννης κ.άλ.).

Την προσφορά της Εκκλησίας και του Κλήρου στον Αγώνα, τόσο πριν, όσο και κατά την διάρκεια της Επανάστασης (π.χ. διατήρηση της ταυτότητας του Γένους, Παιδεία, κληρικοί αγωνιστές, Νεομάρτυρες, οικονομική συνεισφορά Μονών και πνευματική στήριξη του Αγώνα).

Διαχρονικά μηνύματα της Επανάστασης, που μπορούν να προβληθούν σήμερα, ανταποκρίνονται στις σημερινές ανάγκες και δημιουργούν προοπτική για ένα καλύτερο μέλλον (π.χ. αγάπη για την πατρίδα, αγωνιστικότητα, εμμονή στην συλλογική, εθνική, θρησκευτική και πολιτιστική μας ταυτότητα, διεκδίκηση των δικαιών μας με αποφασιστικότητα κ.λπ.).

Όλα τα παραπάνω πρέπει νά αναδειχθούν τό 2021 για να τιμηθεί η μνήμη των ανθρώπων που αγωνίστηκαν για την ελευθερία μας. Η Ορθόδοξη Πίστη, ο υγιής πατριωτισμός, η επίγνωση της διαχρονικής συνέχειας του Γένους. Φυσικά, όλα αυτά θα γίνουν με σεβασμό προς τις ανάγκες του παρόντος και με προοπτική μέλλοντος. Το 1821 δεν θα το κλείσουμε στο Μουσείο, ούτε όμως, θα το χρησιμοποιήσουμε για να δικαιώσουμε μονομερείς ερμηνείες, οι οποίες ουδεμία σχέση έχουν με αυτά που πρέσβευαν οι ίδιοι οι πρωταγωνιστές. Ιδιαίτέρως, όταν απευθυνόμαστε σε νέους καλόν είναι να τονίζεται η ελπίδα, η οποία κρατήθηκε ζωντανή στα δύσκολα χρόνια της δουλείας χάρις σε ένα συγκεκριμένο Όραμα: Την Μεγάλη Ιδέα! Ας αναζητήσουμε σήμερα μία Νέα Μεγάλη Ιδέα, η οποία δεν θα έχει

περιεχόμενο εδαφικό, ούτε όμως, ανεδαφικό! Αν οι εκδηλώσεις μας ακολουθήσουν αυτό το σκεπτικό, πιστεύω ότι δεν θα μείνουν στην απλή επετειακή τους διάσταση, αλλά θα προσφέρουν χρήσιμα στοιχεία και διδάγματα στην παρούσα συγκυρία της κοινωνίας μας, κάνοντας τον εορτασμό των 200 χρόνων της Επανάστασης του 1821 ουσιαστικά γόνιμο για το μέλλον.